

ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW
POLSKA MIEDŹ
THE POLISH COPPER EMPLOYERS' ASSOCIATION

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 17 sierpnia 2022 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Wspólne zasady dotyczące unijnych funduszy (2021–2027) – Rozporządzenie (UE) 2021/1060 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej

Dokument ten, nazywany rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów, ustanawia zbiór wspólnych zasad finansowych w odniesieniu do następujących źródeł finansowania ze środków Unii Europejskiej (UE), a także dodatkowe wspólne przepisy dotyczące funduszy oznaczonych gwiazdką (*):

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) (*),
- Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) (*),
- Fundusz Spójności (*),
- Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) (*),
- Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA) (*),
- Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (FAMI),
- Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW),
- Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

EFRR, EFS+, Fundusz Spójności i EFMRA wspierają następujące cele polityki:

- bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa promująca:
 - innowacyjną i inteligentną transformację gospodarczą,
 - regionalną łączność cyfrową;
- bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna gospodarka przechodząca w kierunku zeroemisyjności, promująca:
 - czystą i sprawiedliwą transformację energetyczną,
 - zielone inwestycje (związane z ochroną zasobów naturalnych),
 - niebieskie inwestycje (związane z oceanami, morzami i wybrzeżami),
 - gospodarkę o obiegu zamkniętym,
 - łagodzenie zmian klimatu i przystosowywanie się do nich,
 - zapobieganie ryzyku i zarządzanie nim,
 - zrównoważoną mobilność miejską;
- lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności;

- Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych;
- Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych.

Fundusze powinny przyczyniać się do uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu i do osiągnięcia celu ogólnego zakładającego, że 30 % wydatków budżetowych UE zostanie przeznaczonych na wspieranie celów klimatycznych. Państwa członkowskie UE muszą w szczególności dostarczać informacje na temat wspierania celów środowiskowych i klimatycznych, wyrażając swój wkład w osiąganie celu ogólnego jako odsetek swojej łącznej alokacji z EFRR i Funduszu Spójności. Jeśli postępy w dążeniu do osiągnięcia tych celów okażą się niewystarczające, państwo członkowskie i Komisja Europejska uzgodnią środki zaradcze na corocznym spotkaniu w sprawie przeglądu.

Państwa członkowskie i Komisja wykorzystują przydzielone środki budżetowe w oparciu o poniższe zasady.

- Zarządzanie dzielone między Komisję i państwa członkowskie. Działania są planowane wspólnie. Państwa członkowskie wdrażają działania i refundują wydatki beneficjentów, natomiast Komisja monitoruje wdrażanie, dokonuje refundacji na rzecz państw członkowskich i ponosi ostateczną odpowiedzialność za budżet.
- Partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie. Państwa członkowskie muszą zorganizować i wdrożyć kompleksowe partnerstwo obejmujące co najmniej następujących partnerów:
 - władze regionalne, lokalne i miejskie oraz inne instytucje publiczne;
 - partnerów społecznych i gospodarczych;
 - właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy działający na rzecz środowiska, organizacje pozarządowe, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji;
 - organizacje badawcze i uniwersytety.
- Zasady horyzontalne, mające zapewnić:
 - poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych UE;
 - uwzględnienie równości mężczyzn i kobiet, aspektu i perspektywy płci oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
 - podjęcie odpowiednich kroków w celu zapobieżenia wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów

Każde państwo członkowskie przygotowuje umowę partnerstwa, w której określa ustalenia dotyczące skutecznego i efektywnego korzystania z EFRR, EFS+, Funduszu Spójności, FST i EFMRA na okres 2021–2027.

Państwa członkowskie przygotowują, we współpracy z partnerami, programy do finansowania w latach 2021–2027, które przedkładają Komisji nie później niż w terminie 3 miesięcy od przedłożenia umowy partnerstwa. Rozporządzenie ustanawia szczegółowe przepisy dotyczące następujących aspektów programów:

- treść;
- zatwierdzenie;
- zmiany;

- wspólne wsparcie z EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i FST;
- przesunięcie zasobów, w tym specjalne zasady dotyczące przesuwania zasobów z EFRR i EFS+ do FST.

Zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego ulega wzmocnieniu, a wspierające je działania mogą mieć dowolną z następujących form:

- zintegrowane inwestycje terytorialne, dzięki którym państwa członkowskie mogą łączyć finansowanie z wielu funduszy, programów lub priorytetów tego samego programu w celu umożliwienia realizacji zintegrowanej strategii dla określonego terytorium;
- rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS), czyli narzędzie stosowane na obszarach poniżej poziomu regionalnego, stanowiące uzupełnienie wsparcia na szczeblu lokalnym, nacelowane na mobilizację i zaangażowanie społeczności i organizacji lokalnych oraz skupiające się na:
 - budowaniu zdolności,
 - wdrażaniu operacji,
 - zarządzaniu strategią, jej monitorowaniu i ewaluacji, w tym komunikacji między zainteresowanymi stronami;
- inne rodzaje narzędzi terytorialnych opracowane przez państwo członkowskie.

Z inicjatywy Komisji fundusze mogą wspierać działania w zakresie przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu, ewaluacji, komunikacji, widoczności oraz pomocy administracyjnej i technicznej niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia, w stosownych przypadkach także w państwach trzecich.

Z inicjatywy państwa członkowskiego fundusze mogą wspierać działania niezbędne do skutecznego zarządzania tymi funduszami i ich skutecznego wykorzystywania, w tym do budowania zdolności partnerów oraz przygotowywania, szkolenia, zarządzania, monitorowania, ewaluacji, widoczności i komunikacji.

Państwa członkowskie ustanawiają system, który umożliwia monitorowanie, sprawozdawczość oraz ewaluację wykonania, obejmujący:

- wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu powiązane z celami szczegółowymi;
- cele pośrednie, które mają zostać osiągnięte do końca 2024 r., dotyczące wskaźników produktu;
- cele końcowe, które mają zostać osiągnięte do końca 2029 r., dotyczące wskaźników produktu i wskaźników rezultatu.

Każde państwo członkowskie powołuje komitet monitorujący w terminie 3 miesięcy od zatwierdzenia programu. Komitety takie obradują co najmniej raz w roku, by dokonać przeglądu postępów w osiąganiu celów programu. Państwo członkowskie określa skład komitetu i zapewnia zrównoważoną reprezentację odpowiednich instytucji oraz przedstawicieli partnerów.

Każdy członek komitetu monitorującego ma jeden głos. Regulamin reguluje wykonywanie prawa głosu oraz szczegółowe procedury działania komitetu monitorującego.

Przedstawiciele Komisji uczestniczą w pracach, pełniąc rolę monitorującą i doradczą.

Co roku organizowane są spotkania w sprawie przeglądu z udziałem Komisji i danego państwa członkowskiego w celu przeanalizowania wykonania poszczególnych programów.

Państwa członkowskie lub ich instytucje zarządzające przeprowadzają ewaluację programów, powierzając ją funkcjonalnie niezależnym ekspertom, w celu poprawy jakości programów i ich wdrażania.

Do końca 2024 r. Komisja przeprowadza własną śródkresową ewaluację każdego funduszu, a do 31 grudnia 2031 r. przeprowadza ich retrospektywną ewaluację. Ewaluacje oparte są na następujących kryteriach:

- skuteczność,
- efektywność,
- trafność,
- spójność,
- korzyść dla UE.

Ewaluacje mogą także obejmować poziom włączenia społecznego, niedyskryminację i widoczność.

Dodatkowo państwa członkowskie muszą do 30 czerwca 2029 r. przeprowadzić ewaluację każdego programu pod kątem oceny jego wpływu.

Każde państwo członkowskie zapewni zarówno widoczność wsparcia we wszystkich działaniach związanych z operacjami wspieranymi z funduszy, jak i informowanie obywateli UE o roli i osiągnięciach funduszy za pośrednictwem jednego portalu internetowego, który zapewnia dostęp do wszystkich programów obejmujących dane państwo członkowskie.

Informacje o wsparciu z funduszy muszą podawać, zgodnie z zasadami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności beneficjenci i podmioty wdrażające instrumenty finansowe, a w przypadku gdy nie wypełnią oni tego obowiązku, instytucja zarządzająca ma prawo zastosować odpowiednie środki i anulować do 3 % wsparcia z funduszy na daną operację.

Wkład UE może przyjąć dowolną z następujących form:

- finansowanie niepowiązane z kosztami w oparciu o spełnienie warunków albo osiągnięcie rezultatów;
- refundacja dotacji udzielonych beneficjentom przez państwa członkowskie;
- refundacja wkładów z programu dokonanych przez instytucje zarządzające do instrumentów finansowych;
- kwalifikowalne stawki jednostkowe;
- kwoty ryczałtowe jasno określone z góry;
- finansowanie w oparciu o stawki ryczałtowe jasno określone z góry;
- kombinacja powyższych form.

Państwa członkowskie wykorzystują fundusze, aby udzielić beneficjentom wsparcia w formie dotacji, instrumentów finansowych lub nagród (lub ich kombinacji).

Kwalifikowalność wydatków ustala się na podstawie przepisów krajowych, chyba że w niniejszym rozporządzeniu lub rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy ustanowiono przepisy szczegółowe.

Następujące koszty nie kwalifikują się do otrzymania wkładu z funduszy:

- odsetki od zadłużenia, z drobnymi wyjątkami;
- zakup gruntów za kwotę przekraczającą 10 % łącznych wydatków kwalifikowalnych, przy czym w przypadku terenów opuszczonych oraz przemysłowych, na których znajdują się budynki, limit ten podnosi się do 15 % (nie dotyczy projektów powiązanych z ochroną środowiska);
- podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem operacji, których koszt jest niższy niż 5 000 000 EUR (z VAT), operacji, których koszt wynosi co najmniej 5 000 000 EUR (z VAT), jeżeli VAT nie podlega zwrotowi na mocy przepisów krajowych, oraz niektórych funduszy małych projektów i inwestycji w ramach Interreg.

Rozporządzenia dotyczące poszczególnych funduszy mogą wskazywać dodatkowe koszty, które nie kwalifikują się do wkładu z tych funduszy.

Państwa członkowskie będą dysponować skutecznymi systemami zarządzania i kontroli w odniesieniu do swoich programów i są odpowiedzialne, między innymi, za:

- funkcjonowanie programów zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami oraz ze wskazanymi kluczowymi wymogami;
- zapewnienie zgodności z prawem wydatków ujętych w zestawieniach przedkładanych Komisji;
- zapobieganie nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, oraz ich wykrywanie i korygowanie, a także sporządzanie sprawozdań na ten temat;
- zapewnienie odpowiedniej jakości, dokładności i wiarygodności systemu monitorowania i danych dotyczących wskaźników;
- zapewnienie, aby wszelka wymiana informacji między beneficjentami a instytucjami programu odbywała się za pomocą systemów elektronicznej wymiany danych;
- zapewnienie publikowania informacji;
- dysponowanie systemami i procedurami służącymi przechowywaniu wszystkich dokumentów wymaganych na potrzeby ścieżki audytu.

Komisja musi, między innymi:

- upewnić się, że państwa członkowskie dysponują systemami zarządzania i kontroli, które są skuteczne, efektywne i zgodne z niniejszym rozporządzeniem;
- przeprowadzać audyty nie później niż 3 lata po zatwierdzeniu zestawienia wydatków, chyba że istnieje podejrzenie nadużycia finansowego.

Instytucje zarządzające są odpowiedzialne, między innymi, za:

- wybieranie operacji;
- zarządzanie programem;
- wspieranie działań komitetu monitorującego;
- nadzorowanie instytucji pośredniczących;
- bezpieczne rejestrowanie danych dotyczących każdej operacji, niezbędnych do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów.

Rozporządzenie szczegółowo reguluje audyty przeprowadzane przez krajowe instytucje audytowe, w tym następujące kwestie:

- audyty operacji;
- uregulowania dotyczące zasady jednego audytu;
- poleganie na krajowych systemach zarządzania w oparciu o zaawansowane rozwiązania w zakresie proporcjonalności.

W rozporządzeniu ustanowiono szczegółowe przepisy, obejmujące między innymi:

- zobowiązania budżetowe;
- zwrot środków;
- zasady dokonywania płatności na rzecz państw członkowskich;
- rodzaje płatności i dotyczące ich wspólne zasady;
- wkład UE w oparciu o stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe, a także finansowanie niepowiązane z kosztami;
- wstrzymania i zawieszenia;

- treść oraz przedkładanie i badanie zestawień wydatków;
- obliczanie salda;
- korekty finansowe;
- zasady, reguły i procedury dotyczące umorzenia zobowiązań oraz wyjątki od reguł dotyczących umorzenia zobowiązań.

EFRR, EFS+ i Fundusz Spójności wspierają cel Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu we wszystkich regionach na poziomie 2 według klasyfikacji NUTS ustanowionej rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 zmienionym rozporządzeniem (UE) 2016/2066.

Zasoby z EFRR i EFS+ w szczególności alokuje się na następujące 3 kategorie regionów:

- regiony słabiej rozwinięte, których produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca wynosi mniej niż 75 % średniej UE-27;
- regiony w okresie przejściowym, których PKB na mieszkańca wynosi między 75 % a 100 % średniej UE-27;
- regiony lepiej rozwinięte, których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 100 % średniego PKB UE-27.

Fundusz Spójności wspiera te państwa członkowskie, w których dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca, mierzony według standardu siły nabywczej (SSN) i obliczany na podstawie danych liczbowych dla UE za lata 2015–2017, wynosi mniej niż 90 % średniego DNB na mieszkańca UE-27 w tym samym okresie odniesienia.

Rozporządzenie reguluje również następujące kwestie:

- zasoby na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej;
- zasoby na cel Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu oraz na cel Europejska współpraca terytorialna (Interreg);
- możliwość przesuwania zasobów;
- określanie stóp dofinansowania.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32021R1060>

• Prowadzone procesy konsultacyjne:

1. Ostatnia faza konsultacji prawa UE: Rachunki ekonomiczne środowiska – nowe moduły

Konsultacje publiczne przepisów dotyczących ochrony środowiska – wniosek dotyczący rozporządzenia PE i RE w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 691/2011 przez wprowadzenie nowych modułów rachunków ekonomicznych środowiska – Etap legislacyjny – Przyjęcie przez Komisję. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 8 września 2022 r.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 691/2011 z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie europejskich rachunków ekonomicznych środowiska określa wspólne ramy dla gromadzenia, zestawiania, przekazywania i oceny europejskich rachunków ekonomicznych środowiska. Rozporządzenie to zostało zmienione rozporządzeniem (UE) nr 538/2014.

Rozporządzenie obejmuje sześć modułów: rachunki emisji do powietrza, podatki związane ze środowiskiem według rodzajów działalności gospodarczej, ogólnogospodarcze rachunki przepływów materialnych, rachunki wydatków na ochronę środowiska, rachunki sektora

towarów i usług związanych z ochroną środowiska oraz rachunki fizyczne przepływów energii.

W art. 10 rozporządzenia wymieniono nowe moduły, które mogą być wprowadzone później na podstawie wniosków Komisji. Niniejszy wniosek przewiduje wprowadzenie trzech nowych modułów rachunków środowiska przewidzianych już w art. 10: rachunki leśne, rachunki ekosystemów oraz rachunki dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów.

Głównym celem wniosku jest rozszerzenie zakresu europejskich rachunków ekonomicznych środowiska, aby zapewnić lepsze informacje na potrzeby Europejskiego Zielonego Ładu, strategii wzrostu, której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo z nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarką.

Rachunki ekonomiczne środowiska to ramy statystyczne służące wielu celom, łączące informacje gospodarcze i dotyczące środowiska. Mierzą one wkład środowiska w gospodarkę oraz wpływ gospodarki na środowisko, w sposób spójny i kompatybilny ze statystyką makroekonomiczną (rachunki narodowe). Inicjatywa ustawodawcza ma na celu zmianę przepisów UE dotyczących europejskich rachunków ekonomicznych środowiska poprzez dodanie nowych rachunków tematycznych.

Link: <https://pracodawcy.pl/ostatnia-faza-konsultacji-prawa-ue-rachunki-ekonomiczne-srodowiska-nowe-moduly/>

2. Zmiana unijnego kodeksu celnego

Konsultacje publiczne przepisów prawa celnego – działania legislacyjne zapowiedziane w Komunikacie KE Wprowadzenie unii celnej na kolejny poziom – plan działania – II Etap legislacyjny – Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii lub wypełnienie kwestionariusza online udostępnionego przez KE to 14 września 2022 r.

Unia celna UE jest od czasu jej powstania w 1968 r. podstawą jednolitego rynku UE i zewnętrznej polityki handlowej Unii oraz zasadniczym elementem jej strategicznej autonomii. Unijny kodeks celny (UKC) zapewnia wszechstronne ramy prawne w odniesieniu do przepisów i procedur celnych na obszarze celnym UE, które we wszystkich państwach członkowskich są wdrażane przez organy celne. Organy celne stosują również wiele wymogów określonych w politykach sektorowych, zwanych „zakazami i ograniczeniami”, np. w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów oraz ochrony zdrowia, dziedzictwa kulturowego i środowiska.

W planie działania dla organów celnych z 2020 r. określono działania mające na celu zapewnienie bardziej spójnej i silniejszej unii celnej, koncentrując się na czterech głównych obszarach (zarządzanie ryzykiem, handel elektroniczny, zgodność i unia celna działająca jednomyślnie). W załączniku II do programu prac Komisji na 2022 r. w ramach priorytetu „Gospodarka służąca ludziom” przewidziano przegląd unijnych przepisów celnych. Inicjatywa ta przyczyni się również do realizacji innych głównych priorytetów, w tym promowania naszego europejskiego stylu życia oraz dwójakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej. Inicjatywa ta opiera się na następujących elementach: trwającym rok projekcie prognozowania z udziałem wielu zainteresowanych stron (przyszłość unijnego systemu celnego 2040); śródkresowej ocenie unijnego kodeksu celnego, niezależnym badaniu dotyczącym programu upoważnionych przedsiębiorców, rozwiązań w zakresie handlu elektronicznego i stref wolnościowych; szeregu sprawozdań specjalnych Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczących kwestii celnych.

Inicjatywa ta ma na celu zmianę unijnego kodeksu celnego w celu wzmocnienia ram prawnych dotyczących cel i dostosowania go do wyzwań, które pojawiły się w ostatnich

latach. Nowe modele biznesowe i rozwój technologiczny wymagają zmiany przepisów, w szczególności dotyczących:

- operacji handlu elektronicznego,
- zarządzania ryzykiem,
- zdolności w zakresie analizy danych,
- ochrony jednolitego rynku przed przywożonymi z państw trzecich towarami, które są niezgodne z przepisami UE.

Link: <https://pracodawcy.pl/zmiana-unijnego-kodeksu-celnego/>